

Prof. dr hab. med. Jerzy Zagórski
Instytut Medycyny Wsi w Lublinie

Ocena rozprawy doktorskiej pt.:
*Niesprawność funkcjonalna osób po 65 roku życia
a zapotrzebowanie na pielęgniarскую opiekę długoterminową
i domową opiekę geriatryczną*
przygotowanej przez mgr Małgorzatę Dziechciaż

Coraz szybszy rozwój medycyny, a także poprawa warunków życia sprzyjają niewątpliwie wydłużaniu ludzkiego życia. Jednakże wraz z powiększaniem się liczby osób starszych przybywa szereg nowych problemów, w tym związanych z organizacją odpowiedniej opieki zdrowotnej nad tą populacją ludzi. Dlatego też podjęcie przez mgr Małgorzatę Dziechciaż tematu oceniającego niesprawność funkcjonalną osób po 65 roku życia i zapotrzebowanie na opiekę długoterminową i domową opiekę geriatryczną – uważam za niezmiernie ważne i istotne.

Przedłożona do recenzji praca liczy 194 strony. Składa się z następujących rozdziałów: Wstęp, Cel pracy, Metodologia badań, Wyniki badań, Dyskusja i postulaty, Wnioski, Streszczenia (polskie i angielskie), Piśmiennictwo, Spis tabel, Spis rycin, Aneks. Posiada zatem wszystkie elementy charakterystyczne dla rozpraw doktorskich.

We *Wstępie* (strony 10 - 34) przedstawia Autorka pojęcia starości oraz niepełnosprawności, w tym niepełnosprawności funkcjonalnej osób po 65 roku życia. Omawia również przeszkody i ograniczenia osób starszych wraz z zadaniami dla pielęgniarской opieki długoterminowej jak i domowej opieki geriatrycznej. Część ta została dobrze opracowana, przy czym powołuje się w niej Autorka nie tylko na bogate piśmiennictwo krajowe, lecz również cytuje prace autorów zagranicznych.

Cel pracy (strona 35) został jasno i prawidłowo sformułowany – Autorka zamierzała przede wszystkim określić stopień niepełnosprawności funkcjonalnej osób po 65 roku życia mieszkających na wsi w kontekście zapotrzebowania na pielęgniarскую opiekę długoterminową i domową opiekę geriatryczną.

Mam jednak w tym momencie uwagę do tytułu samej pracy. Jak wynika zarówno ze zgłoszonego celu pracy, jak i dalej z metodyki przeprowadzonych badań – Autorka jako przedmiot badań wybrała osoby mieszkające na wsi. To bardzo dobrze, jako że ludność wiejska ma ciągle jeszcze gorszy dostęp do opieki zdrowotnej niż ludność zamieszkała w miastach, zatem tym bardziej tytuł pracy należałoby moim zdaniem uściślić, gdyż w wersji aktualnej można się spodziewać znacznie szerszych badań.

Metodologia Badań (strony 36 – 42) zawiera opis narzędzi badawczych zastosowanych przez Autorkę pracy. Badaniami objęto 504 osoby w wieku od 66 do 94 lat, mieszkańców 8 sołectw wiejskiej gminy Wiązownica w województwie podkarpackim. Badania przeprowadzono wykonując wystandaryzowane narzędzia badawcze takie jak: Skrócony Test Sprawności Umysłowej Hodkinsona, Geriatryczną Skalę Oceny Depresji, Skalę Barthel, Skalę Lawtona oraz autorski kwestionariusz wywiadu, który ze względu na zakres zbieranych informacji oceniam bardzo wysoko. Zresztą, cały ten rozdział tzn. zarówno dobrane metody badań jak i organizację i przebieg badań oceniam bardzo pozytywnie. Należy też podkreślić zastosowanie odpowiednich metod statystycznych dla zinterpretowania uzyskanych wyników badań.

Rozdział *Wyniki Badań* (strony 43 – 132) składa się z szeregu podrozdziałów, a mianowicie podaje wyniki dotyczące kolejno: danych socjodemograficznych badanej grupy, stanu zdrowia tych osób, wykonywania przez nich podstawowych oraz złożonych czynności życiowych, funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego, a też zapotrzebowania na pielęgniarскую opiekę długoterminową domową oraz na domową opiekę geriatryczną. Każdy z tych podrozdziałów jest bardzo bogato ilustrowany przy pomocy rycin i tabel. W sumie Autorka przygotowała dla zilustrowania otrzymanych wyników badań 65 rycin oraz 26 tabel. Cały rozdział został przygotowany bardzo starannie, co czyni go bardzo czytelnym i zrozumiałym.

Kolejny rozdział – *Dyskusja i Postulaty* (strony 133 – 151), zgodnie z zasadą pisania rozpraw doktorskich jest faktycznie najciekawszą częścią pracy. Autorka w sposób bardzo umiętny prowadzi dyskusję w oparciu o piśmiennictwo krajowe i zagraniczne. Wykazuje się dużym znawstwem przedmiotu, imponującym odczytaniem oraz umiejętnością kojarzenia faktów. Dlatego formułuje w pełni uzasadnione Postulaty mające na celu poprawę funkcjonowania osób starszych w wiejskim środowisku ich bytowania. Mam jednak drobną uwagę. Autorka powołując się na swoje wcześniejsze prace (strony 137 oraz 146) mówi o sobie po nazwisku – uważam to za pewną niezręczność.

Wnioski (strona 152) są odpowiedzią na postawione w *Celu Badań* pytania. Nie zgłaszam do nich uwag.

Piśmiennictwo zawiera 217 pozycji literatury polskiej i zagranicznej. Jest dobrze dobrane, co tylko potwierdza spostrzeżenie, że Autorka jest osobą dobrze obeznaną z problematyką ludzi starszych.

Reasumując, praca mgr Małgorzaty Dziechciaż pt.: *Niesprawność funkcjonalna osób po 65 roku życia a zapotrzebowanie na pielęgniarскую opiekę długoterminową i domową opiekę geriatryczną* – spełnia wszelkie wymogi stawiane pracom na stopień doktora. Przedkładam zatem Wysokiej Radzie Naukowej Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie wniosek o dopuszczenie mgr Małgorzaty Dziechciaż do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Równocześnie zgłaszam propozycję o wyróżnienie tej pracy.

Lublin, 2014-11-16

